

„Návay Lajos: a törvénytisztelet, a pártatlanság és a szabad- elvűség mintaképe“

Nagy ünnepség keretében leplezték le vasárnap Makón a Návay-szobrot

(A Délmagyarország makói tudósítójától.) Návay Lajosnak, Csanád megye vértanúhalált halt egykori alispánjának, a képviselőház volt elnökének szobrát, amelyet a makói vármegyeháza előtt állítottak fel, vasárnap impozáns ünnepség keretében leplezték le. Már 10 órakor több, mint 2000 ember gyülekezett a szobor körül, az ünnepséget csak 12 óra előtt kezdték meg. A hosszú várakozásban sokan, főleg gyermekek lettek rosszul. 40 esetben kellett a tömegből betegeket kimenteni.

Kevésrel 12 óra előtt érkezett meg a kormány képviselőjében Preszly Elemér államtitkár és vele a már előző napon Makóra érkezettek: a felsőház részéről báró Radványi Albert, a képviselőház alelnöke: Bobory György és elnöki tanácsosa Lukács Gyula. A megjelent országgyűlési képviselők között volt Eckhardt Tibor, Kun Béla, Vásárhelyi Sándor, Bródy Ernő, Lakatos Gyula, Görgey István, továbbá Niemesny Mihály és Makay Petrovics György. Megjelent az ünnepségen a Návay-nemzetség valamennyi tagja, jelen volt a szobor alkotója, Szentgyörgyi István szobrászművész.

A szoboravató beszédet Tarnay Ivor csanádi alispán mondotta, akinek agilitása volt a tulajdonképeni megteremtője az emlékműnek. Tarnay Ivor beszéde végigvezette Návay Lajos közéleti és politikai munkásságát a tragikus befejezésig. Kiemelte Návay Lajos erős alkotmányos érzékét, feltétlen törvénytiszteletét, pártatlanságát, kifejtette szociális gondolkodását és nemes szabadelvűségét.

— Jellemző ennek a kornak tisztultabb gondolkodására — állapította meg beszédében —, hogy Návay Lajos az öntudatos, bátor polgárság meggyőződéses magatartását a magyar államiság az ezeréves tradíció felépült nemzeti jellegű önkormányzat szempontjából olyan értéknek tartotta, amely előtt mindenkor meg kell hajolnia.

Dr. Nikelszky Jenő polgármester vette át ezután a szobrot, amely — mondotta —, dísz és büszkesége lesz a városnak és megyének. A megkoszorúzás következett ezután. A felsőház, a képviselőház, a kormány koszorúit nyitották meg a sort, majd a törvényhatóságok, köztük Szeged kórozuja, egyesületek, községek, végül a család tagjainak koszorúja. A 70 koszorúletétel közül kiemelkedő volt a még életben levő makói tisztek tisztelegése a szobor előtt. Gorcsa Péter főjegyző vezetésével.

Két órakor kezdődött a Koronában az ünnepi bankett 300 résztvevővel. Fáy főispán a kormányzóra, Bánffy József tiszti főügyész a törvényhozás két házára, dr. Tamassy András a kormányra, Ring Béla a törvényhatóságok delegátusaira mondott köszöntőt. Preszly Elemér államtitkár válaszában Széchenyi tragédiájával vetette össze Návay Lajos martírúmat, Dr. Csepregi Imre a szobor alkotóművészt ünnepelte, amit Szentgyörgyi István meghatottan köszönt meg. Végül dr. Petrovics György a Návay-nemzetségről emlékezett meg, amiért az ifjú Návay György mondott köszönetet.

Este 8 órakor a zsufolásig megtelt színházban nagyszerű hangverseny zárta be a Návay Lajos-ünnepélyt. Nagy Károly elnökletű Návay-ódáját mondotta el, a makói filharmonikusok 50 tagú zenekara és a makói dalárdák 120 tagú énekkara Chopin, Beethoven, Csajkovszky, Wagner és Schubert műveiből hangversenyezett.

**Őszi divatcipő újdonságok,
Angolsarku uccai cipőkülönlegességek,
Férfi uccai sport- és vadászcipők,
Gyermek, iskola és cserkészcipők
Izléses választékban,
Élőnyös áron
HA-HA cipőáruházban, Szeged, Kelemen u. 12.
Kiszolgálás A.B.C. utalványra**

„Gyűlölet és gonoszság helyett a krisztusi szeretet szellemében kell munkálkodni“

A vasárnapi katolikus nagygyűlés az erőszak politikája ellen —
Glattfelder püspök és Ernszt Sándor beszédei

„Zsarnokság és féktelenség nem lehet jövője a nemzetnek“ —
„Nem szabad megengedni, hogy ránk is az ököljog köszöntson“

(A Délmagyarország munkatársától.) Vasárnap az Actio Catholica rendezésében *Katolikus napot* tartottak Szegeden. Ebből az alkalomból igen sokan érkeztek a városba. Szeged egész katolikus társadalmát kivette részét az ünnepségekben. A délelőtti délutáni rendezett gyűléseken rengetegen vettek részt. Az ünnepségek sorozatát vasárnap reggel püspöki mise vezette be a fogadalmi templomban. A misén a város katolikus társadalmának minden vezetője megjelent. A mise végeztével dr. Glattfelder Gyula püspök

eucharisztikus körmenet

vezetett a rókusai templomhoz. A körmenetben többezren vettek részt, a menet vége még a korzón volt, amikor az eleje beérkezett a rókusai templomhoz. A körmenetben résztvett Baranyi Tibor főispán és dr. Pálly József polgármester is.

Délelőtti 11 órakor a rókusai tornacsarnokban nagy közönség jelenlétében folyt le

a megnyitódíszgyűlés

dr. Glattfelder Gyula elnökletével. A megnyitó beszédet dr. Muntján István táblai tanácselnök mondotta; azt hangoztatta, hogy a közéleti tájékozatlanság oka a vallásos nevelés hiányában rejlik. *A magyar nép politikailag passzív s közéleti szereplése nem lélekből fakad, ezért zsákmánya ellenőrizhetetlen értékű politikai és gazdasági szuggeszcióknak.* A vallásos nevelésnek gyakorlatiasabbnak kell lennie, a magyar ember legfőbb gondolata, Isten után, a laza legyen. A sovínizta nacionalizmust csak a *katolikus gondolat* tudja visszaterelni a helyes irányba. Dr. Vinkler Elemér arról beszélt, hogy a magyarság multja egy volt katolikus egyház multjával.

P. Csávossy Elemér jezsuita atya a katolikus öntudatról beszélt. A záróbeszédet Glattfelder püspök mondotta. Hangsúlyozta, hogy az egyes nemzetek közötti harc és gyűlölet következménye az lett, hogy az emberiség nyomorog. Az ellenségeskedéseknek, a társadalmi, nemzetközi és felekezeti harcok eredménye az lett, hogy *ma senki sem tudja, mit hoz ránk a holnap és senkinek sem tudja, mikor indul meg az öldöklő háború és mikor robban ki az ellentétek óriási harca*, hogy összerombolják mindazokat a drága értékeket, amelyeket évszázadokon keresztül az emberi kultúra megalkotott.

— Vissza akarjuk fordítani — folytatta a püspök — a végzetes történelmet és meg akarjuk állítani a gyűlölet árdját. Nem a gyűlölet hanem a megértés szavával, a kölcsönös megsegítés és bátorítás határozott jószándékával kell az emberi nyomorúságot és bajokat megszüntetni. Nem gyűlölettel, hanem szeretettel és megértéssel, nem harccal és szembenállással, vagy gonoszsággal, hanem a krisztusi szeretet szellemében jegyében kell munkálkodnunk és akkor újból öröm lesz élni.

A gyűlés a Hymnus elnevelésével ért véget.

Délután 3 órakor az alsóvárosi kulturházban

a gazdák

tartottak gyűlést, amelyen megjelent Baranyi Tibor főispán és dr. Pálly József polgármester is. Schandl Károly volt államtitkár volt az ünnepi szónok. A világválság okait ismertette, majd a kibontakozás lehetőségeiről beszélt. Csak egy útja van a kibontakozásnak: a gazdasági életben is áttérni a keresztény erkölcs alapjaira, vissza kell térni Istenhez, az isteni igazsághoz és a *felebaráti szeretet*hez. A kartellék és trösztök ellen törvényileg kell védekezni — mondotta. Meg kell oldani a gazdasági adósságok rendezését is, még pedig az egész társadalom országos teherviselése alapján. *A közéleti tisztaságról*, majd arról beszélt, hogy ha kitörne a háború az olasz—abesszin viszálylyal kapcsolatban, nekünk semlegesnek kell lennünk.

— Mi nem akarunk semmiféle háborút — mondotta —, nem akarunk semmiféle háboruba belekeveredni, egy azonban bizonyos, *hogya Európa térképét újra rajzolják, Magyarország újra boldogságban fog élni.*

Dr. Tóth Imre szólalt fel, majd dr. Glattfelder Gyula beszédével ért véget a gyűlés.

Délután 5 órakor

katolikus nőgyűlés

volt a városháza közgyűlési termében. A Szegedi Dalárda és Oratorium Egyesület Antos Kálmán vezetésével elnevelte a Hymnuszt, majd dr. Raskó Istvánné elnöknő, a Katolikus Növédő nevében mondott értékes beszédet. *Masson Gizella* „Nő a mai gazdasági krízisben“ címmel tartott előadást. A mai gazdasági viszonyok között a nő helyzete nehezebb — mondotta — mert a gondok a nőket sújtják elsősorban. A kenyérkereső nő szívesen menekülne a család keretei közé, de sajnos nem teheti meg.

Ezután

dr. Ernszt Sándor

volt miniszter beszélt a *katolikus nő szerepéről a közéletben*. Elmondotta, hogy világszerte kollektív berendezkedést látunk mindenfelé és féltő, hogy az egyes rétegek exkluzív, féktelen uralma általánossá lesz. Kijelentette, *nem hiva a feminista tulszoknak*, azonban a nőknél is szükség van a haladásra. Magyarországon *mérsékelt szabadság van*. Ezt a mérsékelt szabadságot fenn akarjuk tartani és hamisítás nélkül. A magyar állam nincs veszélyben, senki sem fenyegeti belülről és ha Magyarország nincs veszélyben, semmi sem indokolja, hogy a szabadságot visszaszorítsuk.

Foglalkozott ezután azzal az áramlattal, amely új alapokra óhajtja felépíteni az államokat.

— Nem akarunk rombolni — mondotta — anélkül, hogy látnánk az új terveket. Mi ebben

Belvárosi Mozi Kedden utoljára
ÓRIÁSI PUBLIKUM SIKER!
Gaal Franciska brilliáns vigjátéka
KIS MAMA 5, 7, 9
Széchenyi Mozi Kedden utoljára
Gróf Monte Cristó
Dumás örökbeoszt regénye filmen. **Új feldolgozás!**
Főszereplők: **Danés ROBERT DONATH**
Mercedes ELISA LANDI 5, 7, 9